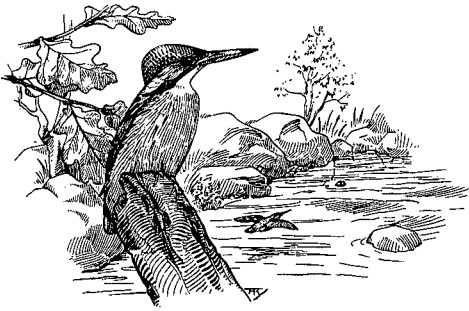

Drs. B. Martens:

Op zoek naar de IJsvogel

In het zowel naar inhoud als in typografisch opzicht uitstekend verzorgde Engelse tijdschrift "*Coming Events in Britain*" (mei 1962) verhaalt *Elspeth Jarvis* onder de titel "*In search of Halcyon*" van haar speurtochten naar de ijsvogel, "the kingfisher" dus. Maar blijkbaar nog bewogen en poëtisch gestemd door haar herhaalde ontmoetingen (om jaloers te worden) met dit "levende juweel" of "vliegende bijou" koos zij het in dichterlijke taal gebruikelijke "Halcyon", overigens etymologisch verwant met de uit de Latijnse nomenclatuur bekende benaming "*Alcedo attis ispida*". Alcyone, zo verhaalt Ovidius (*Metamorphoses*, 11,410 vlgg.), de gemalin van Ceyx, koning van Trachin, werd, nadat haar echtgenoot door verdrinking om het leven was gekomen, daardoor ontroostbaar, door de medelijdende goden in een ijsvogel veranderd.

Uit de beschrijving van miss (of mrs) Jarvis krijgt men de indruk dat de ijsvogels in Engeland voor het grijpen (met de kijker) liggen. In ieder geval zijn biotoop is daar „ongeschondener” dan in ons land met zijn gekanaliseerde en „verseuchte” beken en rivieren, ofschoon we wel enkele plekje weten, waar hij voorkomt... als je er nèt niet, maar beslist niet (droeve ervaring) als je er wèl bent.

Haar beschrijving geven we hier vrij vertaald, enigszins bekort en... watertandend weer. „Beiden vogelspeurders, gingen we (het was in de vroege lente) op zoek naar de ijsvogel. We begonnen in de zuidelijke graafschappen, toen reden we door de Midlands, zonder resultaat evenwel en ten slotte, toen we de moed bijna opgegeven hadden, werd ons speuren beloond: we vonden hem bij de *Aysgarth Falls* in *Yorkshire* (Yorkshire Dales). De Falls boden een imposante aanblik, daar de rivier de Ure sterk gezwollen was. Wij volgden de noordelijke oever en kregen een... *waterspreeuw* te zien, die zijn aanwezigheid verried door zijn witte borst; hij stond doodstil op een steen die boven het water van de ruisende stroom uitstak. We zetten onze tocht voort tot we op een particulier terrein stuitten en waren juist naar de Falls teruggekeerd, toen we iets iriserends blauws over het water zagen flitsen... daar had je onze eerste ijsvogel! We volgden hem door onze kijkers; hij vloog stroomopwaarts en verdween uit het gezicht, maar al gauw kwam hij terug... met een andere!

Verrukt observeerden we ze: ze schoten heen en weer over het water, soms duikend om een insect van het wateroppervlak te pikken "with only the merest suspicion of a splash". Met de vertaling: „waarbij slechts een ideetje van een druppel opspatte" benaderen we nauwelijks het subtiële eigene van het Engels.

Ten slotte verdwenen ze stroomopwaarts en wij keerden terug naar onze auto. Toen we via Kettlewell, Bolton Abbey en Ilkley terugreden, hadden we nog een buitenkansje, dat ons hart verblijdde: boven de hellingen van de Yorkshire-heuvels zagen we enkele tientallen wulpen; zij daalden zwevend neer; angstwekkend(?) („eerie" zegt de schrijfter en klagend klonk hun roep.

De Penninische bergketen is een landstreek, waar men niet op uitgekeken raakt: wij zagen ze in de vroege lente, als elke plooi en iedere uitholling in het terrein bedekt is met langzaam verdwijnende sneeuw, ieder beekje en elke waterval bruist van het smeltwater; in de zomer, als het frisgroene gras en de varens afwisselen met de gouden glorie van de brom; in de herfst, wanneer de natuur het landschap omdoopt in een kaleidoskoop van kleuren en tinten.

Later, in de zomer, troffen we de ijsvogel aan in *Hampshire* (graafschap ten noorden van Portsmouth): de eerste keer op een plekje langs de *Test*, een rivier zeer gezocht door forellenvissers dichtbij *Whitchurch*. We stonden op een brugje; in liniaalstrakke vlucht

('as an arrow') kwam hij in onze richting, werd in onze kijkers groter en groter tot hij onder de brug verdween; de tweede keer in een langzaam stromende rivier dichtbij *Ibsley*; en de derde keer op de liefelijke Bullington-rivier dichtbij het dorpje van die naam.

Voorwaar, een vogelspeurder kent geen grotere sensatie en vreugde dan deze blauwgroen en roodbruin glanzende verschijning, die op hem toeschiet over het transparante water van een landelijke rivier.

Ten slotte — het was een herfstdag — in Suffolk (ten oosten van Harwich) dichtbij het vogelreservaat van Minsmere, waar we de moeilijk te benaderen baardmees hoopten te verrassen. We hadden onze auto geparkeerd in een landweggetje dat naar het reservaat

leidt langs een met riet begroeide waterloop. Plotseling streek een ijsvogeltje neer op een boomstronk "a few feet" van onze auto! Het leek wel of hij uit het niet te voorschijn kwam; we konden hem van zeer dichtbij bewonderen ("a wonderful close-up view"), totdat een ... otter zijn nieuwsgierige kop proestend uit het water stak, zodat onze ijsvogel er verschrikt vandoor ging. Later vingen we toch nog een glimp van een baardmees op, maar al was dat niet het geval geweest, dan had 'Halcyon' onze dag toch goedgemaakt".

Dus, vogelliefhebbers, op (de boot) naar Engeland!

Foto: Erik Hosking, F.R.P.S., M.B.O.U., Londen.

Tekening: M. J. C. Kolvoort.